

Sygn. akt IV CZ 171/12

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lutego 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Katarzyna Tyczka-Rote (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Józef Frąckowiak

SSN Marta Romańska

w sprawie z wniosku M. D.

przy uczestnictwie E. J. D.

o podział majątku wspólnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 8 lutego 2013 r.,

zażalenia uczestniczki postępowania

na postanowienie Sądu Okręgowego w O.

z dnia 21 września 2012 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Uczestniczka E. D. wniosła zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego w O. z dnia 21 września 2012 r., odrzucające jej skargę kasacyjną w części zaskarżającej postanowienie tego Sądu z dnia 26 stycznia 2012 r. ujęte w punkcie 1. W punkcie tym Sąd Okręgowy orzekł o odrzuceniu apelacji uczestniczki w części zaskarżającej postanowienie Sądu Rejonowego w O. wydane w sprawie o podział majątku wspólnego, w zakresie rozliczenia nakładów z majątku osobistego uczestniczki w kwocie 173.806 zł dokonanych na majątek wspólny. W pozostałej części apelacja uczestniczki została oddalona. Pełnomocnik uczestniczki zaskarżył postanowienie w całości skargą kasacyjną wniesioną 23 lipca 2012 r. Sąd Okręgowy uznał, że skarga kasacyjna w części dotyczącej postanowienia o odrzuceniu apelacji była niedopuszczalna, ponieważ od tego rodzaju rozstrzygnięcia przysługiwało zażalenie na podstawie art. 394¹ § 2 k.p.c., a nie skarga kasacyjna. Zażalenie pełnomocnik powinien był wnieść w terminie tygodniowym od dnia doręczenia odpisu postanowienia z uzasadnieniem, czyli najpóźniej w dniu 31 maja 2012 r., czego nie uczynił.

Uczestniczka w zażaleniu zarzuciła błędną wykładnię art. 394¹ § 2 k.p.c. i wniosła o uchylenie w całości zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Jak wynika z treści skargi kasacyjnej, powódka objęła zażaleniem nie tylko orzeczenie o oddaleniu jej apelacji, ale także rozstrzygnięcie odrzucające tę apelację w części, w której Sąd drugiej instancji uznał, że nie było substratu zaskarżenia, ponieważ Sąd pierwszej instancji nie orzekł o zgłoszonym przez uczestniczkę wniosku o rozliczenie jej nakładów na majątek wspólny, poza pierwotnie wskazaną przez nią kwotą 3 669,60 zł. Odrzucenie apelacji przez sąd stanowi postanowienie kończące postępowanie w sprawie, jednak nie jest postanowieniem orzekającym co do jej istoty. Charakteru tego postanowienia nie zmienia umieszczenie go w jednym orzeczeniu z rozstrzygnięciem o istocie sprawy, ponieważ decyduje przedmiot konkretnego rozstrzygnięcia. Postanowienie o odrzuceniu apelacji wydane w sprawie kasacyjnej przez sąd drugiej instancji, podlega - na podstawie art. 394¹ § 2 k.p.c. - zaskarżeniu zażaleniem. Nie przysługuje na nie skarga kasacyjna, która stanowi środek zaskarżenia jedynie dwóch rodzajów postanowień kończących postępowanie - postanowienia

o odrzuceniu pozwu i postanowienia o umorzeniu postępowania, odrębnie wskazanych w art. 519¹ § 1 k.p.c. W konsekwencji skarga kasacyjna w części, w której uczestniczka zaskarżyła nią postanowienie o odrzuceniu apelacji, słusznie została odrzucona przez Sąd Okręgowy jako niedopuszczalna (art. 398⁶ § § 2 i 3 k.p.c.). Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym sprawę nie podziela poglądu wyrażonego w postanowieniu tego Sądu z dnia 8 marca 2004 r. (II PZ 8/04, OSNP 2005/1/9), wywodzącego z uchwały połączonych Izb Cywilnej oraz Pracy z dnia 6 marca 1972 r. (III CZP 27/71, OSNC1973/1/1) o konieczności przyjęcia i rozpoznania według właściwych przepisów nieodpowiedniego środka zaskarżenia, jeśli jego rodzaj został narzucony stronie niewłaściwą formą w jakiej swoje orzeczenie ujął sąd. Środki zaskarżenia do Sądu Najwyższego wnoszone są wyłącznie przez pełnomocników dysponujących specjalistyczną wiedzą prawniczą, dla których rozróżnienie środków zaskarżenia właściwych dla różnych typów orzeczeń sądowych nie jest czynnością skomplikowaną. Zwrócić przy tym należy uwagę, że w rozpatrywanym wypadku nie można mówić o niewłaściwej formie orzeczenia, skoro zarówno orzeczenie co do istoty sprawy jak i postanowienie tzw. formalne przybiera identyczną formę postanowienia. Ponadto zamieszczanie postanowienia o odrzuceniu w części środka zaskarżenia w postanowieniu rozstrzygającym sprawę co do istoty nie jest praktyką wyjątkową i nie uzasadnia stosowania wykładni łamiącej zasadę podziału środków zaskarżenia w zależności od przedmiotu rozstrzygnięcia. Podobne stanowisko Sąd Najwyższy zajął w postanowieniach z dnia 17 stycznia 2003 r. (I CZ 190/02, nie publ.), z dnia 15 kwietnia 2004 r., (IV CZ 36/04, nie publ.), czy z dnia 5 lipca 2012 r. (IV CZ 81/12, nie publ.).